

4. Лихачев Б. Т. Введение в теорию и историю воспитательных ценностей / Б. Т. Лихачев. – Самара: СИУ, 1997. – 84 с.

УДК 378:37.011.3-051

ТЯГУР В. М.
Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

НЕОБХІДНІСТЬ ВПРОВАДЖЕННЯ STEM-ОСВІТИ У НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ ЇХ ЗАГАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Під компетентністю, відповідно до Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87, розуміється набута у процесі навчання інтегрована здатність особистості, яка складається зі знань, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці [1].

Серед інших, до ключових компетентностей, визначених у Державному стандарті, належать:

– математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

– компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

– інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

Розглянемо, що з себе представляє STEM освіта? STEM-освіта – це низка чи послідовність курсів або програм навчання, яка готує учнів до успішного працевлаштування, до освіти після школи або для того й іншого, вимагає різних і більш технічно складних навичок, зокрема із застосуванням математичних знань і наукових понять.

Як відомо, сама аббревіатура STEM розшифровується як Science (Наука), Technology (Технології), Engineering (Інженерія) та Mathematics (Математика). Саме ці напрями лежать в основі даної методики освіти, особливість вивчення яких полягає у їх комплексності.

Як зазначають у своїй статті Н. Р. Балик та Г. П. Шмигер: «На сьогоднішній день STEM є одним з головних трендів освітньої політики багатьох розвинутих країн світу. Зазначений напрям в освіті дає можливість у навчальних програмах посилити природничо-науковий компонент. Якість освіти визначається компетентністю та рівнем професійної діяльності вчителя, тому важливо уже під час навчання у педагогічному університеті формувати професійні компетентності майбутніх педагогів за напрямками та проблематикою STEM-освіти» [2, с. 26].

Тому, одне з основних завдань педагогічних закладів освіти – здійснювати підготовку готових до нововведень в системі освіти працівників майбутнього, які мають вирішувати проблеми, розуміючи й використовуючи наукові підходи, знаючи технології, якими можна вирішити ці проблеми, – із цим погоджуються в усьому світі.

Саме тому STEAM-освіта стає пріоритетною в країнах, де розвивають високотехнологічне виробництво. Гостру необхідність в науково-інженерних кадрах усвідомлюють як держава, орієнтована на технологічний прогрес і зростання інноваційної економіки, так і IT-компанії, які відчують «кадровий голод».

Завдання STEM-освіти в початковій школі – створення умов для розвитку інтересу в учнів до природничих і технічних дисциплін [3, с.5]. Це формування навичок дослідницької діяльності, але, звичайно, у формі, доступній для певного віку, психічного і ментального розвитку; закладення основ обізнаності зі STEM-галузей і професій; стимулювання інтересу учнів до подальшого опанування курсів, пов'язаних зі STEM.

У зв'язку з цим, потрібна єдина освітня політика, спрямована на вдосконалення змісту освіти, що дасть змогу створити відповідні умови й інфраструктуру обов'язкової спеціальної підготовки викладачів STEM-освіти, починаючи з кадрів для початкової школи, з креативним, аналітичним, творчим, інноваційним мисленням, вмінням працювати над проектами в команді, високою інформаційною грамотністю і навичками ефективного використання ІКТ.

Майбутні вчителі початкової школи на основі створеного спеціального методичного інструментарію, повинні викликати інтерес дитини до природничих, інженерних й точних наук, що надзвичайно важко, особливо в нашому технологізованому світі.

Основною технологією вчителів у початковій школі повинно бути навчання школярів на основі наукових відкриттів і технічних винаходів, зроблених власноруч.

Для цього, проаналізувавши найкращі національні та світові навчальні практики, зміст підручників і посібників, для майбутніх вчителів початкової школи крізь призму STEM, потрібно розробити нові програми, що базуються на проблемному, дослідницькому та міждисциплінарному підходах.

Спеціальна STEM-підготовка майбутніх вчителів початкової школи буде сприяти виявленню академічно здібних і обдарованих дітей із шестирічного віку, створенні для них у ЗНЗ різних типів проектних класів, що працюють за спеціальними навчальними планами, програмами та навчально-методичними комплектами, підвищенню їх загальної компетентності відповідно до Державних стандартів.

Список використаних джерел

1. Державний стандарт початкової загальної освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
<http://mon.gov.ua/content/%D0%9E%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B0/derj-standart-pochatk-new.pdf>, вільний.

2. Балик Н. Р. Підходи та особливості сучасної STEM-освіти / Н. Р. Балик та Г. П. Шмигер // Фізико-математична освіта: науковий журнал. – 2017. – Випуск 2(12). – С. 26 – 30.
3. Ханзель Жанетта. STEM-освіта у науково-педагогічному проєкті «Інтелект України»/ Жанетта Ханзель/ Жанетта Ханзель // Початкова школа. – 2018. – № 7. – С. 3 – 5.

УДК 159.923:373(477)

ТЯГУР Л.М.

Гуманітарно-педагогічний коледж МДУ, Україна

ПРОБЛЕМА САМОАКТУАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

В умовах упровадження Концепції Нової української школи підвищується роль активного ставлення особистості до свого розвитку. Гармонійна і всебічно розвинена особистість завжди була і буде основним девізом і загальним критерієм теорії і практики всесвітнього виховання в душі гуманізму. Разом з тим, якщо на Заході самоактуалізація стала «культурним стереотипом», то в нашій країні це питання постало гостро в останні роки.

Ця проблема має важливе суспільне значення, так як самоактуалізація визначає продуктивну спрямованість особистості і успішну професійну діяльність, а отже впливатиме на якість надання освітніх послуг.

Самоактуалізація – це процес осягнення своєї індивідуальності, що відбувається всередині особистості, має зовнішнє відображення, самореалізацію, втілення цієї індивідуальності в конкретній діяльності. Саме в осягненні власних сутнісних сил, у специфічній когнітивній діяльності проявляється процес самоактуалізації [1]. Самоактуалізуючі особистості в обраній професії прагнуть зробити все можливе для свого вдосконалення, щоб досягти вищого рівня компетенції через реалізацію себе, своїх цінностей, інтересів і здібностей. Таким особистостям притаманні саморозвиток, готовність до вирішення нових проблем, здатність до розуміння інших людей, незалежність від соціального середовища, самостійність суджень, прийняття себе та інших, професійна захопленість улюбленою справою, орієнтація на завдання, на справу [2].

Дослідження, проведене Н. В. Старинською дозволило визначити, що завдяки самоактуалізації людина досягає вершин життя, особистісної та професійної зрілості. Організуючим і спрямовуючим початком самоактуалізації є система складних взаємин особистості з різними реаліями дійсності і з власною індивідуальністю. Самоактуалізація – це внутрішня активність суб'єкта, метою якої є виявлення потенційних можливостей, цінностей і смислів. Результатом такої активності є осягнення власної унікальності, цінності та життєвого призначення, становлення людини як суб'єкта власної життєдіяльності [1].

А. Маслоу виділяє такі риси, які на його думку притаманні людям, які досягли самоактуалізації:

1. Комфортне та диференційоване сприйняття реальності.
2. Прийняття себе, оточуючих та природи.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>